

Viiisas liikkuminen

Kestävät liikkumisvalinnat

Valitse viisaasti liikenteessä

Liikkumalla kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä

Säästät
rahaa

Ylläpidät
terveyttäsi

Saastutat
vähemmän

Parannat
asuinympäristösi
viihtyisyyttä

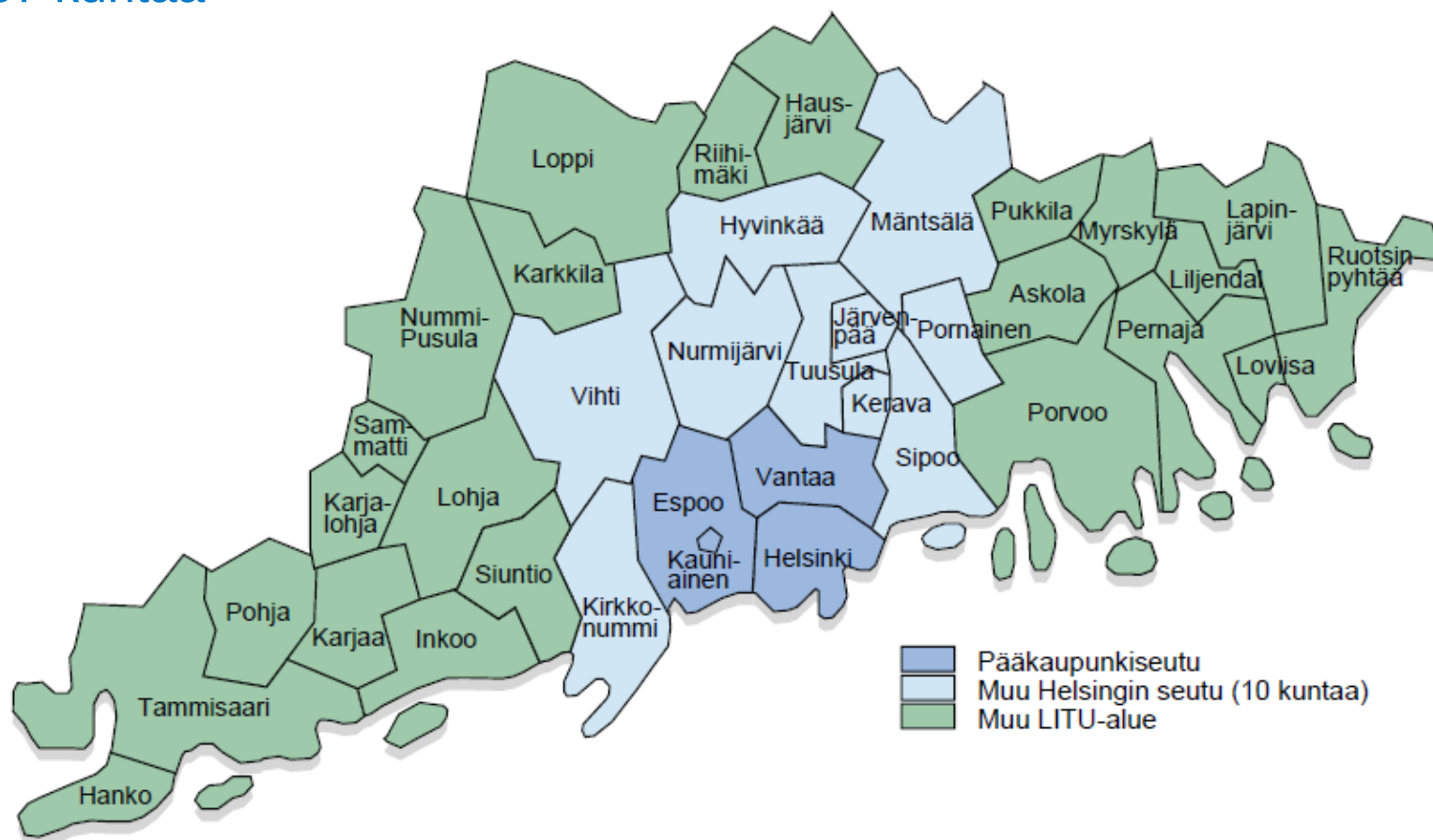
Arjen liikkumisvalintoja

Liikenteen ympäristövaikutukset ja niihin vaikuttaminen

Helsingin seudun työssäkäyntialue

37 kuntaa

Liikenne kasvussa

1900-luvun alkupuolella Suomessa oli noin 1 000 autoa
– nyt autoja on yli 3 miljoonaa

Pääkaupunkiseudulla (viimeisten 20 vuoden aikana)

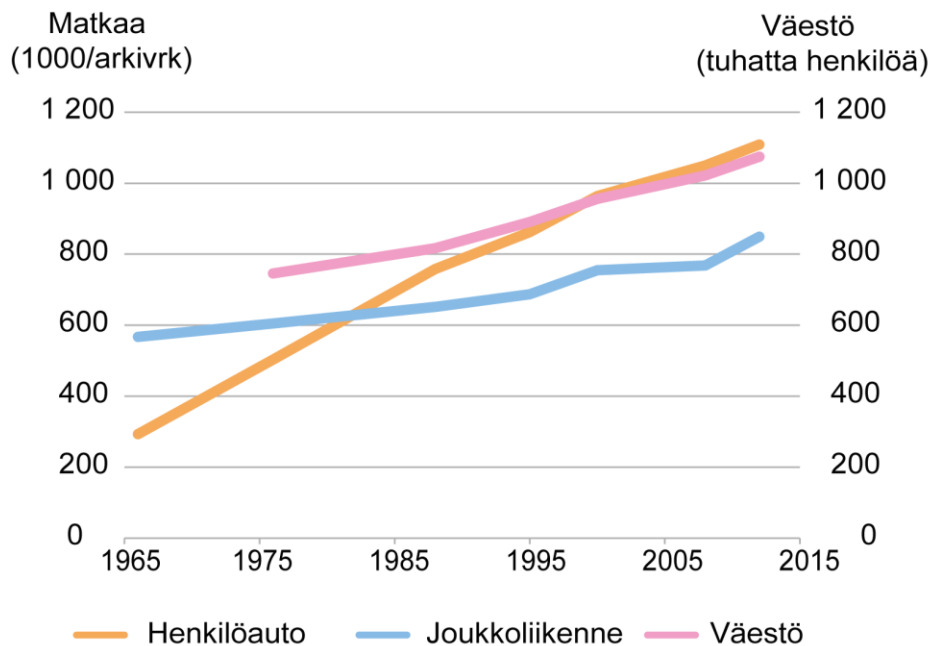
- henkilöautojen määrä + 58 % (lähes 0,5 M)
- autotiheys + 25 % (noin 385/1 000 asukasta, Suomi 507)
- tieliikenteen ajoneuvokilometrit + 25 % (5,3 miljardia km)

Moottoriajoneuvoilla tehtyjen matkojen määrä on yli kaksinkertaistunut

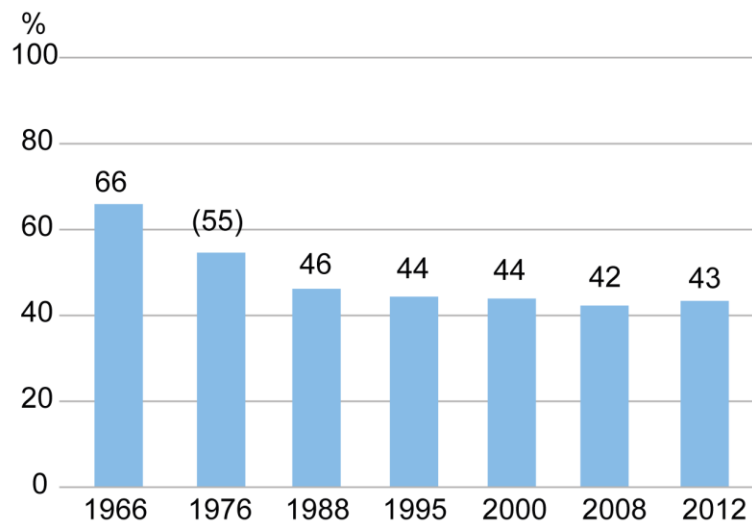
- 1960-luvun loppupuolella henkilöautoilla tehtyjen matkojen osuus oli noin 30 %
- Tultaessa 2010-luvulle osuus oli noin 60 %

Joukkoliikenteen osuus moottoriajoneuvoilla tehdyistä matkoista

Matkamäärät on esitetty tasokorjaamattomina ja sellaisina kuin ne on ilmoitettu haastatteluissa.

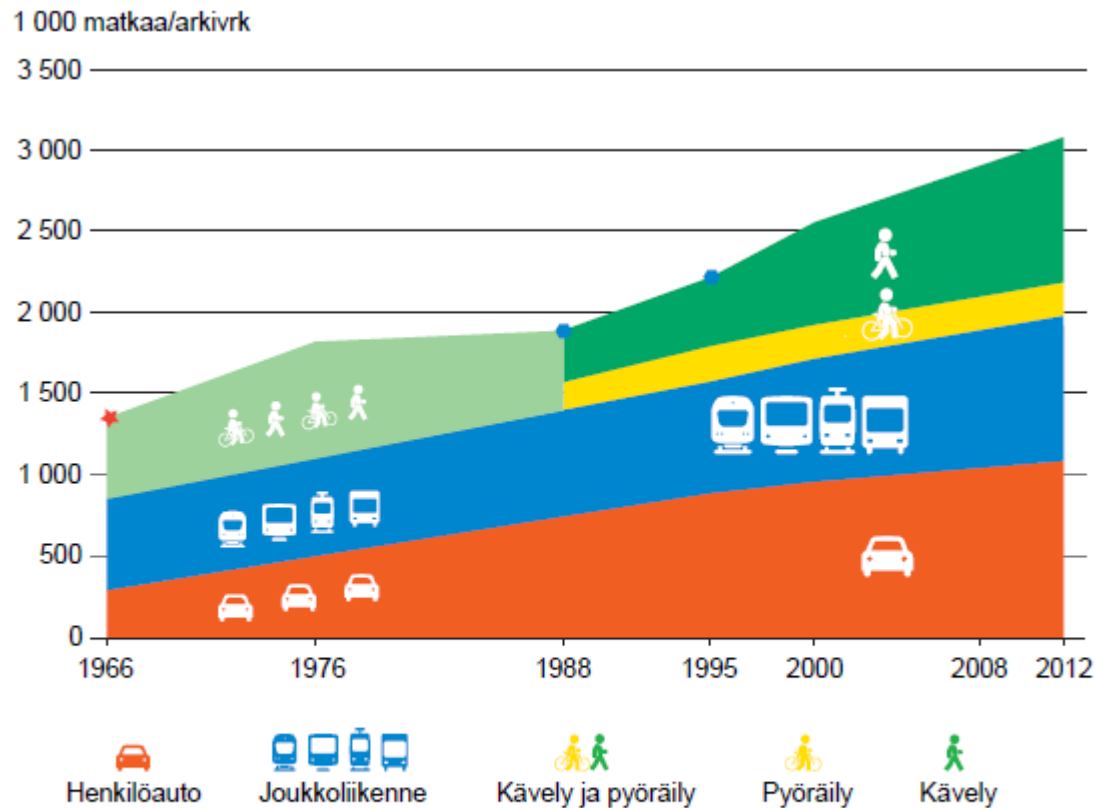
Joukkoliikenteen osuus pääkaupunkiseudun asukkaiden moottoriajoneuvoilla tekemistä matkoista.

Pääkaupunkiseudun asukkaiden henkilöautolla ja joukkoliikenteellä tekemät matkat sekä väestön määrä.

Lähde: Liikkumistutkimus 2012, HSL

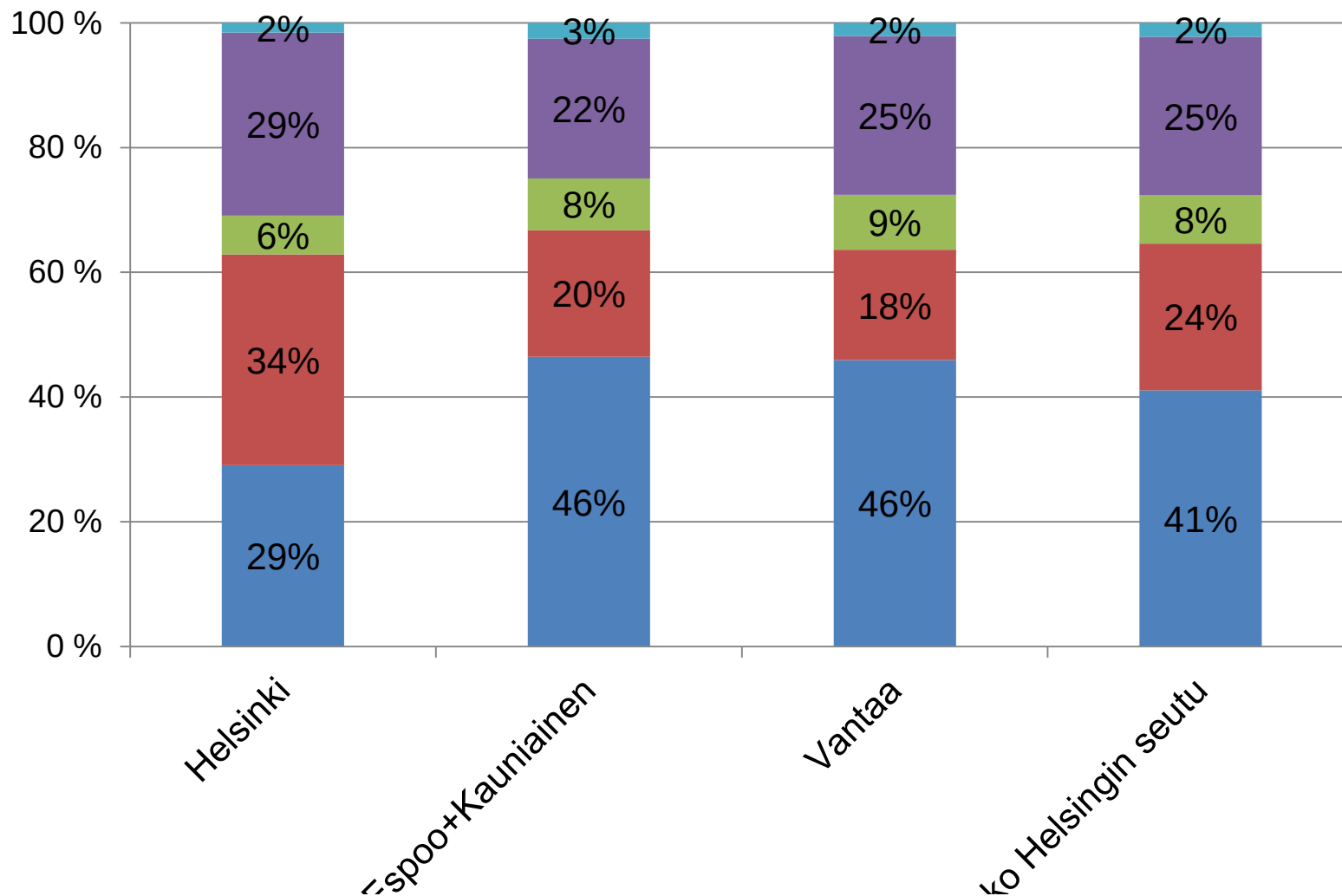
Pääkaupunkiseudun asukkaiden matkat pääkaupunkiseudulla

★ 1966, kävely- ja pyörämatkojen määrä on arvio

● 1988 ja 1995 tutkimusten kävelymatkojen määritelmä poikkesi muina tutkimusvuosina käytetystä määrittelystä

Kulkumuoto-osuudet

Liikenteen vaikutukset

Luonnonvarojen kulutus

- Liikenneväylien ja -välineiden tuotantoon kuluu reilut 20 % luonnonvaroista

Energiankulutus

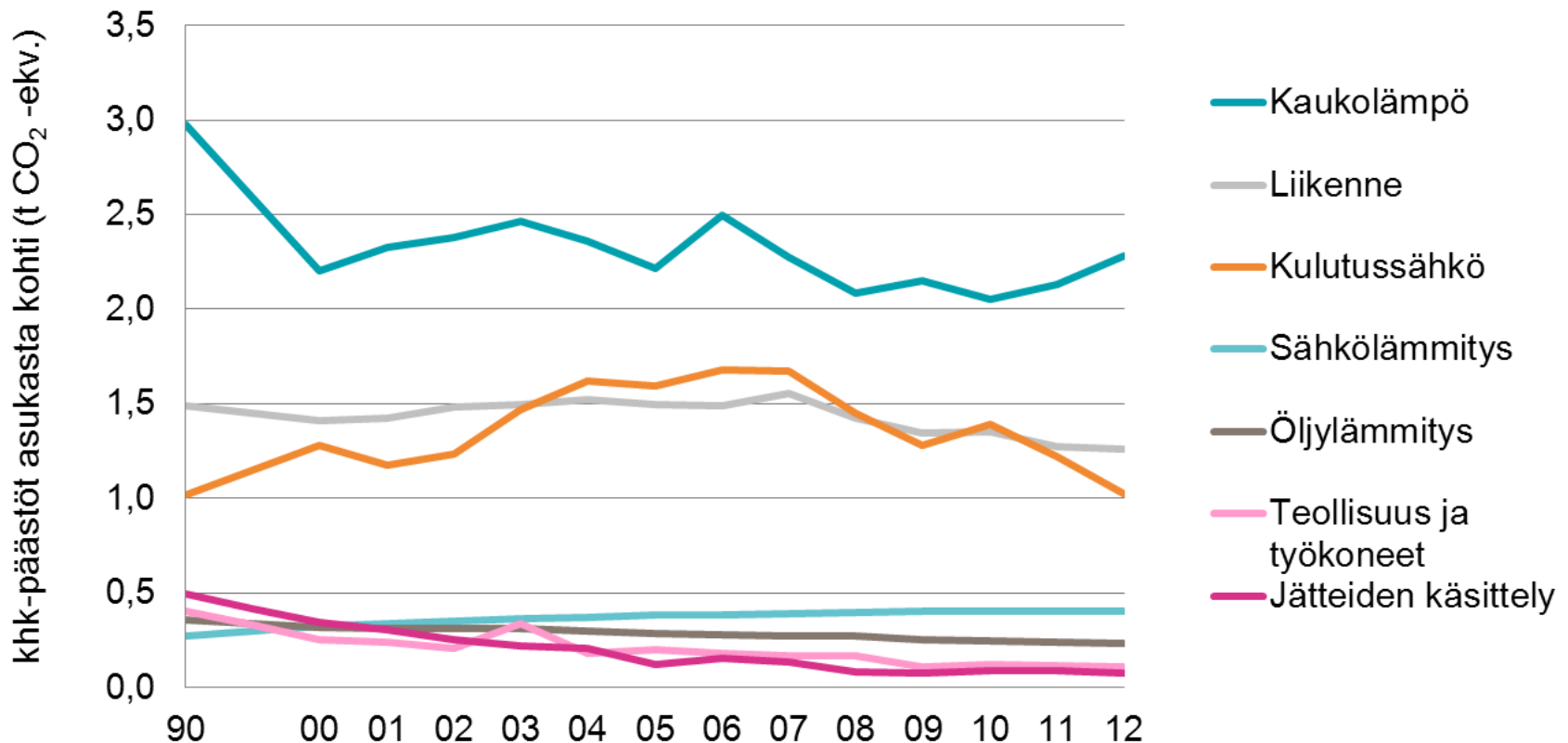
- Liikenteen osuus energiankulutuksesta Suomessa on noin 16 %, josta tieliikenteen osuus on lähes 75 %
- Väylien rakentaminen kuluttaa uusiutumattomia luonnonvaroja
- 1 kWh polttoainetta pääsee junalla 30 km, metrolla 10 km, raitiovaunulla 4 km, bussilla 2–3 km ja henkilöautolla 1 km

Päästöt

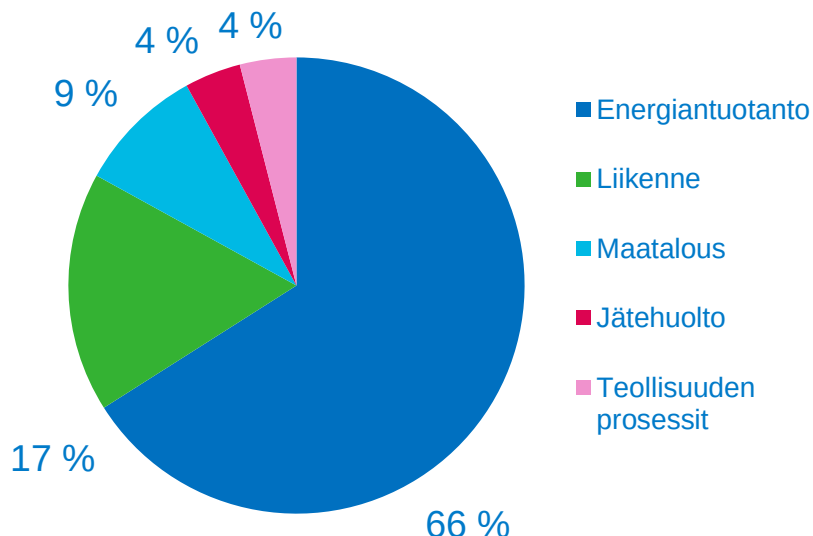
- Hiilidioksidi, typen oksidit, rikkidioksidi, hiukkaset, hiilivedyt, häkä
- Typen oksidit happamoittavat maaperää ja vesistöä, hiilidioksidi vaikuttaa ilmastonmuutokseen, typpi-dioksidi ja pienhiukkaset aiheuttavat infektioita, astmaoireita ja hengityselinvaurioita

Liikenne on toiseksi suurin kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttaja

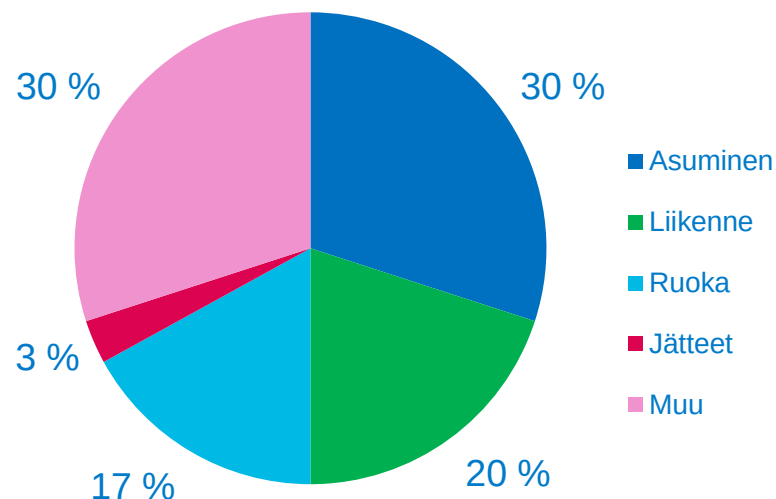

Liikenne on toiseksi suurin kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttaja

Suomen päästölähteet

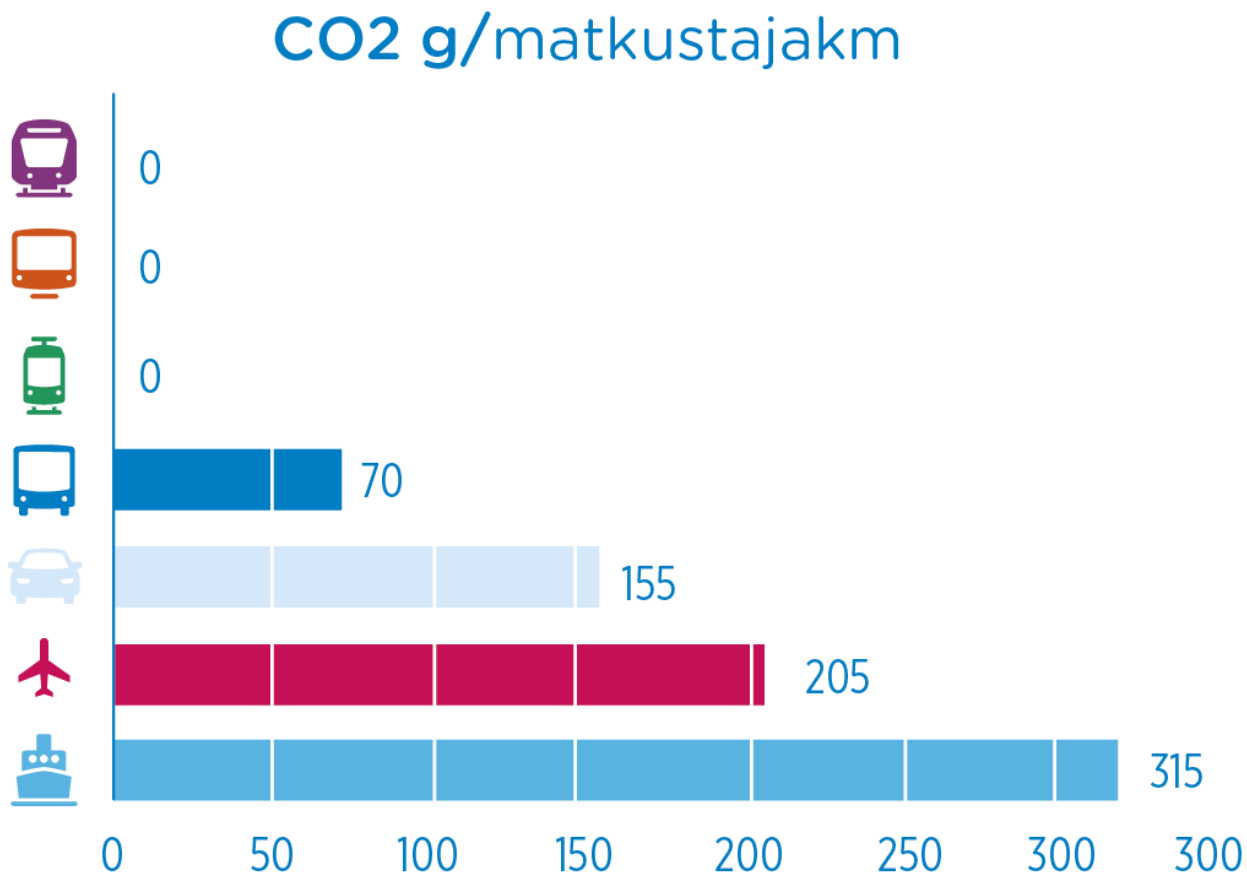

Kotitalouksien päästölähteet

muu = kahvila-, ravintola-, hotelli- ja muut virkistyspalvelut

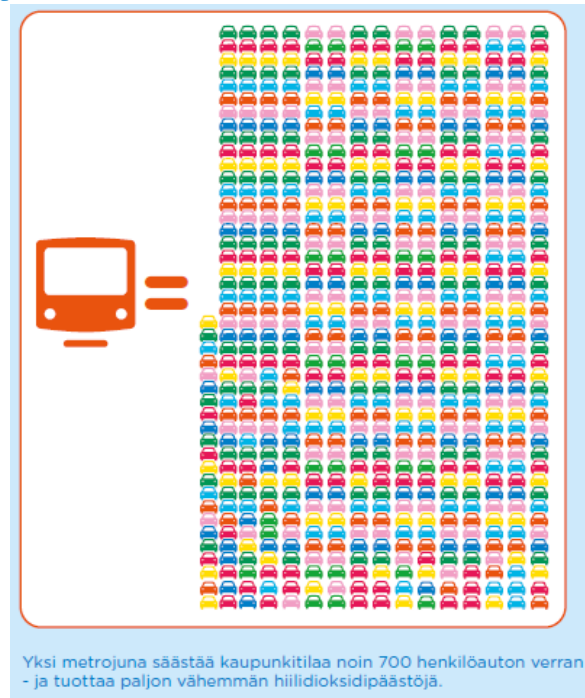
Liikenteen hiilidioksidipäästöt

Luvut sisältävät liikenteessä syntyvät päästöt ja sähköntuotannon päästöt, ei esim. voimalaitosten rakentamisessa syntyneitä päästöjä

Muita liikenteen haittoja

- Liikenneneruuhkat aiheuttavat taloudellisia ja ajallisia menetyksiä ja lisäävät päästöjä
- Liikenne on pahin ympäristömelun lähde
- Tilan tarve: väylät, pysäköintipaikat yms. Ovat pois muusta tilasta (esim. asuminen, virkistys)
- Pysäköintipaikkojen rakentaminen kasvattaa asumisen kustannuksia noin 20 %
- Autoilu vähentää lihasvoimin liikkumista

Muita liikenteen haittoja

Päästöjen terveysvaikutukset

- Päästöt aiheuttavat vuosittain 200–400 ennen aikaista kuolemaa, 30 000 astmaoireiden pahentumista, 30 000–40 000 lasten hengitystieinfektiota

Onnettomuudet

- Liikenneonnettomuudet aiheuttavat vuosittain eniten lasten tapaturmaisia kuolemia
- Moottoriajoneuvoliikenteessä onnettomuusriski on pääkaupunkiseudulla muuta Suomea matalampi, kehyskunnissa korkeampi
- Pyöräilijöiden onnettomuusriski on pienekö*

Terveyttä hyötyliikunnasta

Noin miljoona suomalaista aikuista liikkuu riittämättömästi

(Fogelholm, Miettinen, Paronen 2007)

- Riittämätön säännöllinen liikunta aiheuttaa vuosittain noin 300–400 miljoonan euron kustannukset, joista
 - yli puolet johtuu sairauspoissaoloista ja työn tuottavuuden heikkenemisestä
 - lähes puolet suoraa terveydenhuolto- ja sosiaalimenoja

Hyödynnä työmatkasi: Joukkoliikenteen käyttäjälle kertyy keskimäärin **2 000** askelta päivässä enemmän kuin autoilijalle – kävelijästä tai pyöräilijästä puhumattakaan

Liikenteen ongelmien vähentäminen

Yksityisautoilua voidaan vähentää

- suosimalla joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä
- käyttämällä liityntäpysäköintiä
- valitsemalla asuin- tai toimipaikan sijainti mahdollisimman hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelta
- käyttämällä yhteiskäyttöautopalveluita ja kimppakyytejä
- työnantajat/yritykset voivat ohjata henkilöstönsä ja asiakkaidensa liikkumista kestävien kulkumuotojen käyttöön ja vähentää liikkumisen tarvetta (esim. etätyö, videoneuvottelut)
- tiukentamalla pysäköintipolitiikkaa
- ottamalla käyttöön tiemaksut

Liikenteen ongelmien vähentäminen

Autoilun haittojen vähentäminen

- Taloudellinen ajotapa: säännöllinen huolto, moottorin esilämmitys, moottorijarruttaminen, rengaspaineiden tarkistaminen jne. säästää polttoainetta noin 10 %
- Vähäpäästöisen auton hankinta (hiilidioksidipäästöt alle 110 g/km)
- Matkojen ketjuttaminen: yhdistelemällä erillisiä matkoja ja suunnittelemalla niiden järjestystä voi helposti vähentää ajokilometrejä ja päästöjä – ja samalla aikaa ja rahaa (esim. kaupassakäynti kannattaa yhdistää töistä kotiinpaluumatkalle sen sijaan, että kävisi autolla erikseen kaupassa)
- Ajaminen ruuhka-aikojen ulkopuolella kuluttaa vähemmän energiaa kuin ruuhkissa ajaminen pysähtelyineen ja kiihdytyksineen (< joustavat työajat)

Liikenteen ongelmien vähentäminen

Joukkoliikenteen kilpailukyvyyn parantaminen

- Tiivis kaupunkirakenne mahdollistaa hyvän joukkoliikennetarjonnan, jos joukkoliikennesuunnittelu on otettu kaavoituksessa huomioon
- Liikennesuunnittelussa etusija joukkoliikenteelle: joukkoliikennekaistat, liikennevaloetuedet, saavutettavuus, turvalliset ja sujuvat kävelyn ja pyöräilyn reitit
- Tarjonnan parantaminen ruuhka-aikojen ulkopuolella (esim. vapaa-ajan matkat), linjaston kattavuus
- Hinnoittelun läpinäkyvyys: vertailuissa esille kaikki autoiluun liittyvät kustannukset, ei vain polttoainekulut

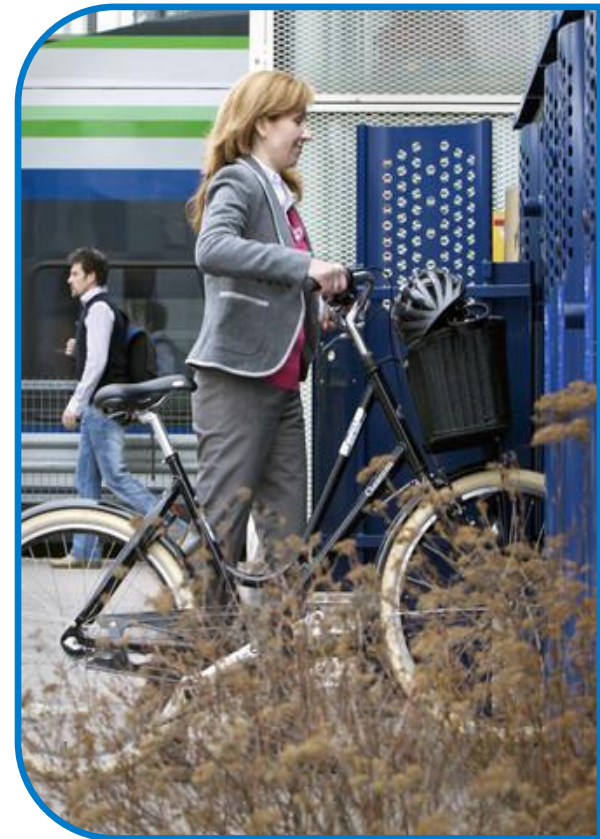

- Hinnoittelun ohjausvaikutus: esim. junaliikenne autoilua halvemmaksi
- Raideliikenneverkon laajentaminen
- Joukkoliikenteen luotettavuuden ja nopeuden parantaminen

Liikenteen ongelmien vähentäminen

Pyöräilyn edellytysten parantaminen

- Pyörävylien parantaminen (turvalliset, sujuvat ja yhtenäiset pyörätiet, selkeät opasteet)
- Turvalliset pyöräpysäköintipaikat, myös liityntäpysäköinti
- Kunnossapito talvella
- Työpaikat pyöräilyn kannustajiksi
- Liikennesääntöjen kertausta sekä pyöräilijöille, kävelijöille että autoilijoille
- Markkinointi, kampanjat, kilpailut

Viisaan liikkujan muistilista

1. Suosi pyöräilyä ja kävelyä autoilun sijaan aina kun se on mahdollista
2. Käytä joukkoliikennettä (juna, metro, raitiovaunu, bussi) matkoilla, jotka ovat liian pitkiä kävellen tai pyörällä kuljettaviksi
3. Autoilussa suosi kimpapakyytejä ja yhteiskäyttöautoilua
4. Käytä henkilöautoa vain välttämättömillä matkoilla (muista taloudellinen ajotapa)
5. Vältä lentämistä ja laivalla matkustamista

Hyödyllisiä linkkejä

- www.hsl.fi
- www.reittiopas.fi (joukkoliikenteen reitit ja aikataulut)
- pk.hsl.fi (pyöräilyn ja kävelyn reittiopas)
- www.hsl.fi/kulkutapalaskuri (liikkujatyypikysely)
- www.hsljalki.fi (arkiliikkumisen päästölaskuri)
- <http://www.motiva.fi/liikenne/> (Motivan sivusto, tietoa liikenteestä ja liikkumisesta)
- WWF:n [ilmastolaskuri/liikenne](http://www.wwf.fi/ilmastolaskuri/liikenne)